

Biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyysskriteerit

Nora Kankaanrinta
Kestävyysskriteerit-hankevastaava
Energiamarkkinavirasto

Puuenergiaa päästöillä vai ilman -seminaari
4.3.2013

Taustaa

- RES-direktiivi
 - EU:n parlamentin ja neuvoston direktiivi (2009/28/EY)
- = Direktiivi uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä
- 'Energy from Renewable Sources'

Taustaa

- RES-direktiivin velvoitteet
 - EU:ssa vuonna 2020 uusiutuvan energian käyttö loppukulutuksesta 20%
 - Kullekin jäsenmaalle asetettu kansallinen tavoite, joka on Suomella 38%
 - **EU:ssa vuonna 2020 liikenteen polttoaineiden ja - nesteiden käyttö jokaisella jäsenmaalla 10% (Suomen itse asettama tavoite 20%)**
 - Direktiivin implementointi ja tavoitteet ovat EU:n jäsenmaita oikeudellisesti sitovia

Taustaa

- RES-direktiivin velvoitteet
 - Biopolttoaineiden tuotannon on oltava kestäväää
- Pyrkimys varmistaa yhdenmukainen lähestymistapa energia- ja ympäristöpolitiikan kesken
 - Pyritään välttämään
 - lisäkustannuksia elinkeinoelämälle ja
 - ympäristön kannalta epäjohdonmukaisia vaikutuksia

RES-direktiivi

ILUC-direktiivi
Luonnos valmis
Ei voimassa

Biomassa-
direktiivi
Luonnos ei
valmis

RES-direktiivi

Voimassa

Velvoittaa

Biopolttoaineet ja bionesteet

- Biopolttoaineet = biomassasta valmistettuja liikennepolttoaineita
 - Esim. bioetanoli ja biodiesel
 - Nestemäisiä tai kaasumaisia
- Bionesteet = biomassasta valmistettuja nestemäisiä polttoaineita, joita käytetään muussa energiakäytössä
 - Lämmitys, sähköntuotanto
 - Esim. pyrolyysiöljy

Miten kestävyuden voi osoittaa

- Komission hyväksymät vapaaehtoiset järjestelmät
- Kansalliset menettelyt
- Sopimukset kolmansien maiden kanssa (ei tiedossa)

'Kestävyytlaki'

- Laki biopolttoaineista ja bionesteistä
 - RES-direktiivin kriteerit
 - Kansalliset menettelyt
- Aikataulu
 - TEM viimeistelee
 - HE eduskuntaan maaliskuussa
 - Laki voimaan 1.6.2013 / 1.7.2013

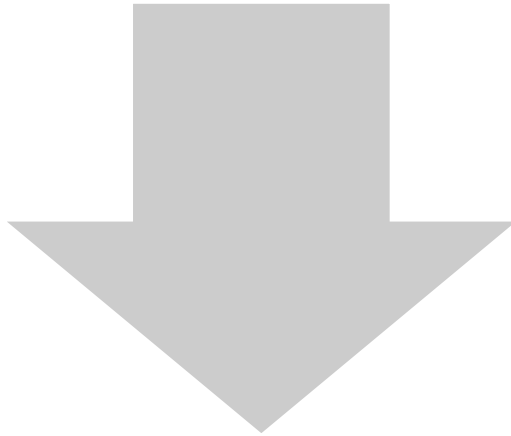

Mikä velvoittaa?

Biopolttoaine täyttää kestävyyskriteerit

- Alempi hiilidioksidivero (puolet tai nolla)
- Lasketaan jakeluelvoitteeseen
- Velvoite valtioneuvoston päätöksestä
- Päästökaupassa päästökerroin nolla

Biopolttoaine EI täytä kestävyyskriteerejä

- Korkeampi vero
- Ei lasketa jakeluelvoitteeseen
- Mikäli jakeluelvoite laiminlyödään
- ->seuraamusmaksu
- Valtioneuvoston päätöksen ehdot eivät täyty
- Päästökaupassa 'fossiilista' polttoainetta

Kestävyysskriteerilainsäädäntö

- Tällä hetkellä RES-direktiivin velvoitteet täytetään muun lainsäädännön kautta
 - Valtiontukipäätökset
 - Laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä
 - Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta
 - Valvontaviranomaisena Tulli
- Kestävyysskriteerilain myötä
 - Viranomaistehtävät Emv:lle
 - Tulli valvoo edelleen verotusta ja jakeluelvoitetta

Kestävyysskriteerit

Kasvihuonekaasupäästövähennys (6 §)

- Väh. 35 % verrattuna fossiiliseen polttoaineeseen

Biologinen monimuotoisuus (7 §)

- Raaka-aine ei saa tulla biologisesti erityisen monimuotoisilta alueilta (luonnonsuojelualueet etc.)

Maankäytön muutos (8 §)

- Raaka-ainetta ei saa tuottaa erityisen runsashiillisellä maapohjalla (kosteikot etc.)

Soiden kuivattaminen (9 §)

- Ei saa kuivattaa soita raaka-aineen tuotantoa varten

Maatalouden raaka-aine (10 §)

- EU:ssa suoria tukia saava viljelijä
- ympäristöä ja kasvinsuojelua koskevat lakisääteiset hoitovaatimukset sekä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset

1. Kasvihuonekaasupäästövähennys

- Verrataan korvaavaan fossiiliseen polttoaineeseen
- Biopolttoaineen tai –nestein elinkaaren aikainen kasvihuonekaasuvähennys on vähintään 35%
- 1.1.2017 → 50%
- 1.1.2018 → 60%
 - Kuitenkin vain jos polttoaine-erä on tuotettu 1.1.2017 tai sen jälkeen toimintansa aloittaneessa laitoksessa
- Voidaan käyttää joko oletusarvoja tai todellisia arvoja
 - Todellisia arvoja laskettaessa direktiivistä löytyvät laskentamenetelmät, jotka ovat myös EMV:n ohjeistuksen lähtökohtana
 - Oletusarvot löytyvät direktiivistä ja ne tulevat myös EMV:n kestävyyskriteeriohjeisiin (lista ei täydellinen)
 - Vapaaehtoisia järjestelmiä koskevan komission tiedonannon mukaan ”oletusarvoja on tarkoitus päivittää kahden vuoden välein ja tarvittaessa muulloinkin”

2. Biologinen monimuotoisuus

- Vertailuajankohta tammikuu 2008
- Aarniometsä tai muu puustoinen maa
 - Taustalla FAO:n metsävara-arvio
 - Ei selviä merkkejä ihmisen toiminnasta
 - Ekologiset prosessit eivät ole selvästi häiriintyneet
- Laissa tai viranomaisen toimesta alue on osoitettu luonnonsuojelutarkoitukseen tai alueet, jotka on osoitettu uhanalaisten tai erittäin uhanalaisten ekosysteemien tai lajien suojeluun
- Biologisesti erityisen monimuotoinen ruohoalue
 - Luonnontilainen
 - Ei luonnontilainen

3. Maankäytön muutos

- Vertailuajankohta tammikuu 2008
- Raaka-aineen tuotannon ei tule johtaa runsashiilisten alueiden maankäytön muutokseen
- Kosteikot (pysyvästi tai suuren osan vuotta veden peittämä)
- Metsät
 - Yli 1 ha maa-alue, jossa latvuspeittävyys >30%
 - Ei koske maatalouden tuotantojärjestelmissä kasvatettavaa puustoa
 - Yli 1 ha maa-alue, jossa latvuspeittävyys on 10-30% ja jonka puuston pituus on yli 5 metriä
- Tavanomainen metsänuudistaminen (päätehakkuu) ei johda maankäytön muutokseen

4. Soiden kuivattaminen

- Vertailuajankohta tammikuu 2008
- ei saa käyttää vertailuajankohtana suona olleelta alueelta tuotettua raaka-ainetta
 - paitsi jos raaka-aineen viljelyyn ja korjuuseen ei liity kuivattamattoman suon kuivatusta, ja siitä esitetään näyttöä
- Oleellista: Raaka-aineen tuotannon ei tule johtaa aiemmin kuivaamattoman suon kuivatukseen
- Suo = turvekerroksen paksuus on vähintään 30 cm

5. Maatalouden raaka-aine

- Yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevat yhteiset säännöt ja viljelijöiden tukijärjestelmät
- Koskee vain EU:n alueella viljeltyä raaka-ainetta
- Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset
 - Luonnonvaraisten lintujen suojelu
 - Pohjavesien suojelu
 - Maaperän suojelu
 - Vesien suojelu maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta
 - Luontotyyppien sekä luonnonvaraisten kasvien ja eläinten suojelu

Suomen kansalliset menettelyt

- Keskeinen:
 - Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä
- Todentaja tarkastaa, viranomaisen hyväksyy
 - Todentajan oltava riippumaton, puolueeton kolmas osapuoli, viranomaisvelvoitteet
- Kun kestävyysjärjestelmä on hyväksytty, toiminnanharjoittaja voi antaa kestävyystodistuksia polttoaine-eristä

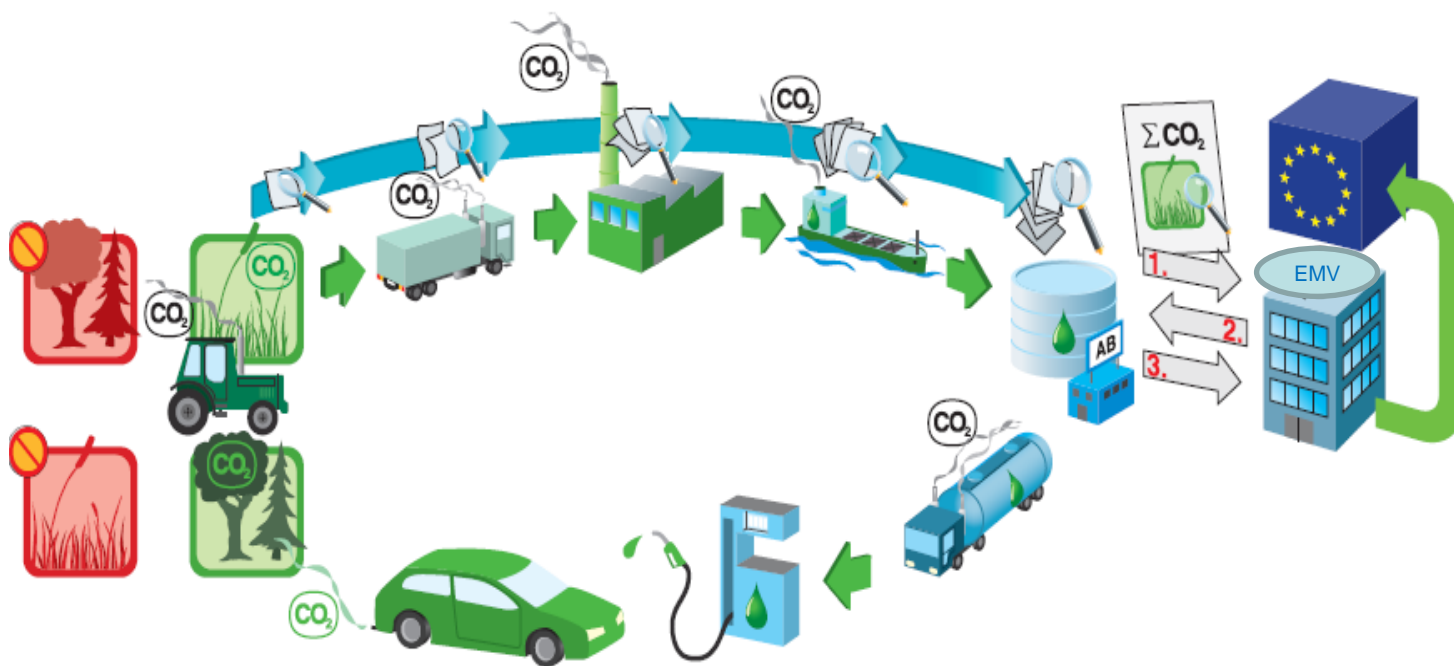

Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä

- EMV hyväksyy
- Kriteerit
 - Sen perusteella pitää pystyä laskemaan direktiivin mukainen KHK-päästövähennelmä
 - Raaka-aineiden alkuperäkriteerien täytyminen osoitettava
- Ainetase
- Tarkka, luotettava, väärinkäytöksiltä suojattu (Riskinarviointi!)
- Todentaja tarkastaa
 - Ennen hyväksymistä
 - Muutostilanteissa
 - Vähintään vuosittain / useammin, jos päätöksessä siitä määräys

Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä

Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä

- Kestävyysjärjestelmän hyväksymistä voi hakea toiminnanharjoittaja
 - Toiminnanharjoittaja (Kestävyyslaki 4 § 6 kohta)
 - Oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö
 - Joka tuottaa, valmistaa, tuo maahan, luovuttaa kulutukseen tai käyttää
 - Biopolttoainetta, bionestettä tai niitä sisältäviä polttoaineita tai
 - Tosiasiallisesti määrää toiminnasta
- JA
- Johon lakia sovelletaan
 - Jakeluelvoitelain
 - Valmisteverolain
 - Päästökauppalain mukaan TAI
 - Valtiontukipäätöksen perusteella

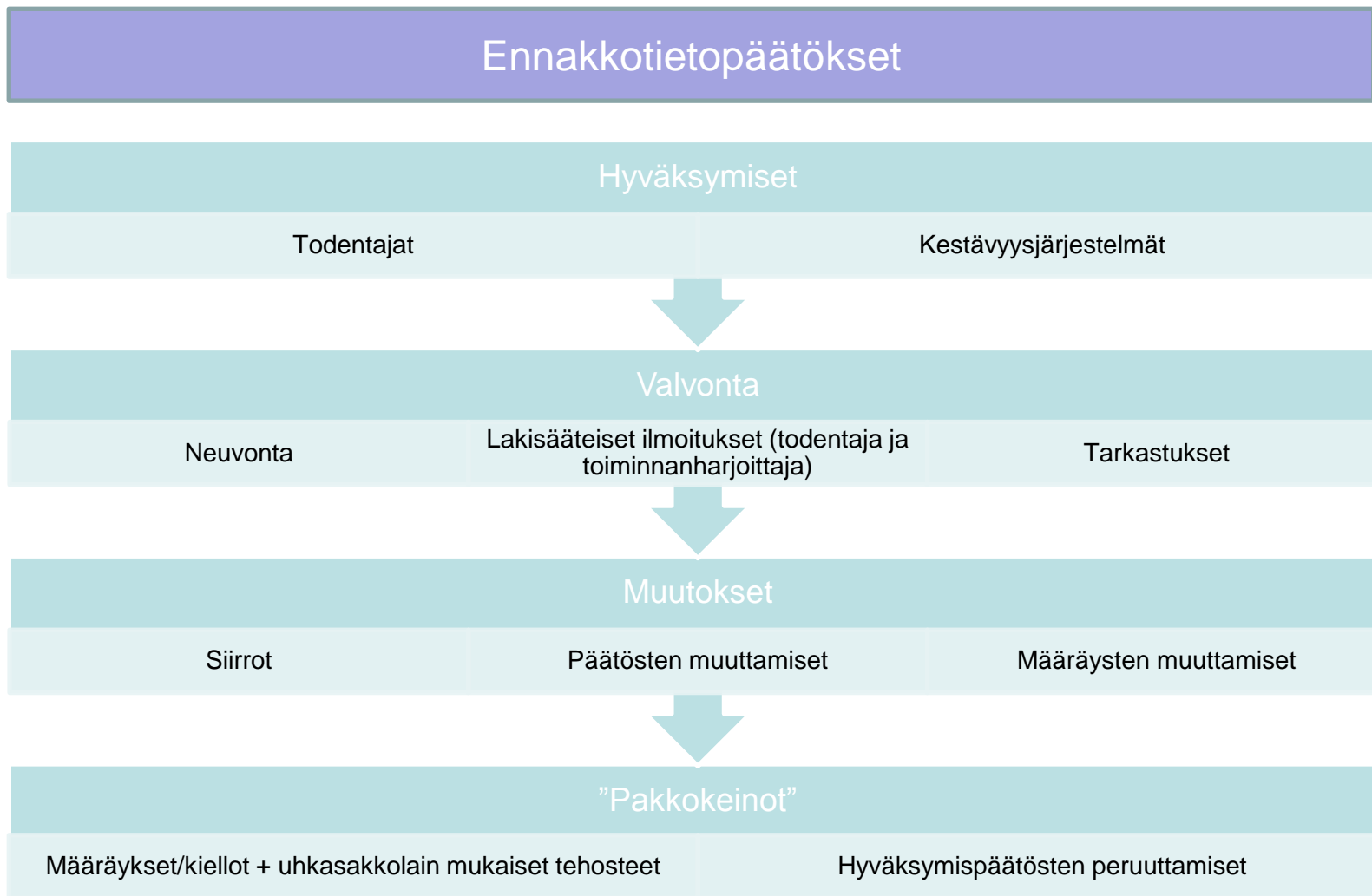

Toiminnanharjoittaja

- Toiminnanharjoittaja voi olla esimerkiksi
 - Biopolttoaineen valmistaja ja verovelvollinen
 - Jakelovelvoitelaisissa tarkoitettu jakelija
 - Päästökauppalaissa tarkoitettu toiminnanharjoittaja
 - Valtionavustuksen saaja

Emv:n tehtävät ja päätökset

Lisätietoja

Energiamarkkinaviraston Internet-sivut

<http://www.emvi.fi/alasivu.asp?gid=475&languageid=246>

kestavyyskriteerit@emvi.fi

nora.kankaanrinta@emvi.fi

Hankevastaava Nora Kankaanrinta

harri.haavisto@emvi.fi

Tekninen asiantuntija Harri Haavisto

***Ennakoivaa energiamarkkinoiden valvontaa
Aktiivista markkinoiden edistämistä
Asiantuntevaa palvelua***

***Nora Kankaanrinta
Hankevastaava
p. 029 5050 076***

www.energiamarkkinavirasto.fi